

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Skyrybos ir gyvenimas skyrium

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (et) neseniai atlikta pakeitimų.

anglų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

Skyrybos ir gyvenimas skyrium

Estija

1 Kokios yra santuokos nutraukimo sąlygos?

Santuoką gali nutraukti civilinės metrikacijos biuras arba notaras sutuoktinių susitarimu, grindžiamu bendru rašytiniu prašymu, arba tai gali padaryti teismas vienam iš sutuoktinių pareiškus ieškinį kitam. Antrasis scenarijus taikomas, jeigu sutuoktiniai nesutaria dėl santuokos nutraukimo arba su juo susijusių aplinkybių arba jeigu civilinės metrikacijos biuras nėra kompetentingas nutraukti santuoką.

2 Kokie yra santuokos nutraukimo pagrindai?

Civilinės metrikacijos biuras arba notaras gali sutuoktinių susitarimu nutraukti santuoką remdamasis bendru rašytiniu prašymu, jeigu abu sutuoktiniai gyvena Estijoje.

Teismas santuoką gali nutraukti vienam iš sutuoktinių pareiškus ieškinį kitam.

3 Kokios yra santuokos nutraukimo teisinės pasekmės:

3.1 asmeniniams sutuoktinių santykiams (pvz., teisei rinkti pavardę),

Santuokos nutraukimas neturi poveikio asmeniniams sutuoktinių santykiams. Nutraukus santuoką teismas arba civilinės metrikacijos biuras asmens prašymu gali grąžinti ankstesnę jo pavardę; priešingu atveju paliekama susituokus įgyta pavardė.

3.2 sutuoktinių turto padalijimui,

Nutraukus santuoką turtas padalijamas atsižvelgiant į sutuoktiniams taikomą turto režimą. Jei sutuoktinių turtas bendras, paprastai jis padalijamas jiems lygiomis dalimis vadovaujantis nuostatomis dėl bendro sutuoktinių turto režimo nutraukimo. Baigiantis santuokiniams santykiams turi būti nustatytas bendras sutuoktinių turtas. Nutraukiant turto režimą įvertinama turto sudėtis. Nutraukus santuoką sutuoktiniai neprivalo pasidalyti turto. Kol bendras turtas nepadalytas, sutuoktiniai bendrai naudojami su bendru turto susijusiomis teisėmis ir atlieka su juo susijusias pareigas. Be to, sutuoktiniai turi teisę bendrai turėti visus daiktus, priklausančius jų bendram turtui. Nutraukus turto režimą, pagal kurį numatyta dalytis išaugusią turto vertę, įvertinamas abiejų sutuoktinių įgytas turtas ir nustatomi finansiniai įsipareigojimai, susiję su prievole dalytis įgytą turtą.

Jeigu nutraukus santuoką sutuoktiniai pageidauja pasidalyti turtą, turtas dalijamas pagal pasirinktą turto režimą arba pagal susitarimą dėl sutuoktinių turto.

Jeigu sutuoktiniai pasirašė susitarimą dėl sutuoktinių turto, nutraukus santuoką susitarimas baigia galioti. Dėl santuokos nutraukimo baigus galioti susitarimui dėl sutuoktinių turto, visos iš susitarimo dėl sutuoktinių turto kylančios teisės ir pareigos baigiasi. Turtas padalijamas pagal susitarimą dėl sutuoktinių turto.

3.3 sutuoktinių nepilnamečiams vaikams,

Pats santuokos nutraukimas neturi poveikio tėvų valdžiai ir tėvai išlaiko bendrą globą.

Apskritai tėvai turėtų susitarti, su kuo gyvens vaikas, kas ir kiek dalyvaus jį auginant, kaip ir kiek laiko bus teikiamas išlaikymas. Mėnesiniai išlaikymo mokėjimai už vieną vaiką negali būti mažesni nei pusė Estijos vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos.

Jeigu tėvai nepageidauja arba negali naudotis teise į bendrą globą, kiekvienas iš tėvų turi teisę prašyti teismo jam iš dalies arba visiškai perduoti vaiko globos teisę.

3.4 pareigai suteikti išlaikymą kitam sutuoktiniui?

Santuoką nutraukęs sutuoktinis turi teisę gauti išlaikymą:

- 1) kol vaikui sukaks treji metai, jeigu po santuokos nutraukimo ją nutraukęs sutuoktinis negali pragyventi pats, nes rūpinasi sutuoktinių vaiku;
- 2) jeigu po santuokos nutraukimo ją nutraukęs sutuoktinis negali pragyventi pats dėl savo amžiaus ar sveikatos būklės ir jeigu santuokos nutraukimo metu dėl amžiaus ar sveikatos būklės buvo kilęs poreikis gauti pagalbą. Išlaikymo dėl amžiaus ar sveikatos būklės iš kito išsituokiančio sutuoktinio gali būti reikalaujama ir tais atvejais, kai pagalbos dėl amžiaus ar sveikatos būklės reikėjo dar tada, kai sutuoktinis prarado teisę gauti išlaikymą iš kito sutuoktinio dėl kitų teisėje numatytų pagrindų. Išlaikymas mokamas tol, kol negalima tikėtis, kad teisę į išlaikymą turintis asmuo uždirbs pajamas.

Vaiko tėvas privalo aštuonias savaites iki vaiko gimimo ir dvylika savaičių po vaiko gimimo teikti išlaikymą vaiko motinai.

Teismas gali dėl įstatyme numatytų priežasčių atleisti santuoką nutraukusį sutuoktinį nuo pareigos teikti išlaikymą.

Santuoką nutraukęs sutuoktinis, turintis teisę gauti išlaikymą, gali prašyti vykdyti teisinę pareigą teikti išlaikymą tik po ieškinio pareiškimo.

4 Ką praktikoje reiškia teisės terminas „gyvenimas skyrium (separacija)“?

Sutuoktiniai laikomi teisiškai gyvenančiais atskirai tada, kai neturi bendro namų ūkio arba nėra kitos formos santuokinio sugyvenimo ir bent vienas iš sutuoktinių akivaizdžiai nepageidauja jo atkurti ar sukurti.

5 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo sąlygos?

Sutuoktiniai gyvena atskirai.

6 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo teisinės pasekmės?

Jeigu sutuoktiniai yra teisiškai gyvenantys atskirai, kiekvienas sutuoktinis gali:

- 1) iš kito sutuoktinio reikalauti daiktų, kurie buvo naudojami šeimos interesams, jeigu sutuoktiniui reikia tų daiktų jo atskirame namų ūkyje ir jis turi teisėtą interesą toliau jais naudotis. Visi standartiniai namų ūkio baldai, priklausantys bendram sutuoktinių turtui, dalijami jiems pagal lygybės principą. Apskritai abu sutuoktiniai gali reikalauti gauti savo asmeniniam turtui priklausančius asmeninius daiktus. Visas bendras turtas (t. y. pirmiausia bendras sutuoktinių turtas) dalijamas sąžiningai, atsižvelgiant į kiekvieno sutuoktinio ir vaikų interesus;
- 2) reikalauti iš kito sutuoktinio perduoti bendrą šeimos būstą arba jo dalį jam vienam naudotis, jeigu to reikia siekiant išvengti didelių asmeninių konfliktų. Pirmiausia tai turėtų būti grindžiama pirmenybinėmis būsto savininko teisėmis, tačiau būstas gali būti paliktas naudotis sutuoktiniui, kuris nėra savininkas, jeigu teismas mano, kad tai reikalinga atsižvelgiant į abiejų sutuoktinių lėšas ir vaikų interesus.

Jeigu sutuoktiniai yra teisiškai gyvenantys atskirai, kiekvienas sutuoktinis privalo teikti išlaikymą reguliariomis pinigų įmokomis, kad padengtų šeimos interesams skirtas kito sutuoktinio išlaidas.

7 Kā praktikoje reiškia terminas „santuokas pripažinimas negaliojančia“?

Santuokas anulavimas reiškia, kad santuoka laikoma negaliojančia nuo pat pradžias. Santuoka gali būtī anuliojama tik teismo sprendimu.

8 Kokios yra santuokas pripažinimo negaliojančia sājygos?

Santuoka gali būtī anuliojama tik Šeimos teisēs įstatyme (est. *perekonnaseadus*) nurodytais pagrindais, t. y. teismas gali anuliooti santuokā pareiškus ieškinį, jeigu:

- 1) santuokas sudarymo metu buvo pažeistas minimalaus santuokinio amžiaus reikalavimas arba veiksnmo reikalavimas;
- 2) santuokas sudarymo metu buvo pažeistas įstatyme išdėstytas santuokas draudimas;
- 3) santuokas sudarymo metu buvo pažeisti įstatyme išdėstyti formalūs reikalavimai;
- 4) santuokas sudarymo metu bent vienas sutuoktinis turėjo laikiną psichikos sutrikimą arba dėl kitos priežasties negalėjo išreikšti savo valios;
- 5) santuoka buvo sudaryta apgaulės būdu arba prievarta, įskaitant sutuoktinio sveikatos būklės arba kitos asmeninės informacijos nuslėpimą, kai ta informacija yra aktuali santuokas galiojimui;
- 6) vienas arba abu sutuoktiniai neketino vykdyti santuokinių pareigų, o santuoka buvo sudaryta kitais tikslais, ypač jeigu buvo ketinama gauti leidimą gyventi Estijoje (santuoka iš išskaičiavimo);
- 7) sutuoktiniai yra tos pačios lyties dėl santuokas metu atliktos lyties keitimo procedūros.

Be to, santuoka laikoma negaliojančia, jeigu:

- 1) santuoka sudaryta tarp tos pačios lyties asmenų;
- 2) santuokas sudarymo faktą patvirtino asmuo, neturintis civilinės metrikacijos įstaigos pareigūno kompetencijos, arba
- 3) bent viena proceso šalis neišreiškė pageidavimo sudaryti santuokā.

9 Kokios yra santuokas pripažinimo negaliojančia teisinės pasekmės?

Anulioota santuoka laikoma negaliojančia nuo pat pradžias. Asmenys, kurių santuoka anulioota, nebeturi vienas kitam santuokinių teisių ir pareigų (įskaitant kylančias iš susitarimo dėl sutuoktinių turto, kuris taip pat laikomas negaliojančiu).

Jeigu santuoka anuliojama, nes vienas iš būsimų sutuoktinių nuo kito būsimo sutuoktinio nuslėpė, kad jau yra susituokęs, arba apgaule ar prievarta darė įtakā kitam sutuoktiniui, kad šis susituoktų, teismas, taikydamas sutuoktinio išlaikymo taisyklės, gali nurodyti tam asmeniui mokėti išlaikymā asmeniui, su kuriuo buvo sudaręs negaliojančią santuokā. Proceso šalies, kuri neteisėtai buvo skatinama susituokti, prašymu teismas proceso šalių turto režimui gali taikyti nuostatas dėl sutuoktinių turto (t. y. bendro sutuoktinių turto).

Tėvams, kurių santuoka anulioota, gimę vaikai turi tas pačias teises ir pareigas kaip ir susituokusiems tėvams gimę vaikai.

10 Ar yra alternatyvių neteisminių priemonių, kuriomis su santuokas nutraukimu susijusius klausimus būtų galima išspręsti nesikreipiant į teismā?

Civilinės metrikacijos biuras arba notaras gali nutraukti santuokā sutuoktinių susitarimu. Teisiniai santuokas nutraukimo padariniai (pvz., sutuoktinių turto padalijimas) gali būtī išdėstyti atitinkamų sutuoktinių susitarime.

Jeigu sutuoktiniai nesutaria dėl santuokas nutraukimo aplinkybių, neteisminių priemonių sprendimui rasti nėra.

11 Kur turėčiau pateikti prašymā (skundā) nutraukti santuokā, nustatyti gyvenimą skyrium (separacijā) arba santuokā pripažinti negaliojančia? Kokių formos reikalavimų reikia laikytis ir kokius dokumentus turėčiau pridėti prie prašymo?

Prašymas nutraukti santuokā gali būtī teikiamas:

- 1) vieno iš sutuoktinių gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos biurui (jeigu abiejų sutuoktinių gyvenamoji vieta yra Estijoje);
- 2) notarui;
- 3) pirmosios instancijos teismui, kurio jurisdikcijai priklauso atsakovo gyvenamoji vieta (apskrities teismui).

Prašymas anuliooti santuokā turėtų būtī teikiamas atsakovo gyvenamosios vietos teismui.

Civilinės metrikacijos biuras santuokā nutraukia gavęs bendrą rašytinį sutuoktinių prašymā. Sutuoktiniai prašyme turėtų patvirtinti, kad neturi ginčų dėl vaikų, bendro turto padalijimo ar išlaikymo nurodymų. Prie prašymo nutraukti santuokā turėtų būtī pridedamas santuokas liudijimo dokumentas. Jeigu vienas iš sutuoktinių dėl pagrįstų priežasčių asmeniškai negali atvykti į civilinės metrikacijos biurā pateikti bendro prašymo, jis gali pateikti notaro patvirtintą atskirą prašymā. Dokumentai užsienio kalba civilinės metrikacijos biurui turėtų būtī teikiami kartu su notaro, konsulinio pareigūno ar prisiekusio vertėjo patvirtintu vertimu. Bet koks užsienio valstybėje išduotas santuokas liudijimo dokumentas turi būtī legalizuotas arba turėti apostilę, jeigu tarptautiniame susitarime nenumatyta kitaip.

Notaras santuokā nutraukia gavęs bendrą rašytinį sutuoktinių prašymā. Prie prašymo nutraukti santuokā turėtų būtī pridedamas santuokas liudijimo dokumentas. Jeigu vienas iš sutuoktinių dėl pagrįstų priežasčių asmeniškai negali atvykti į notaro biurā pateikti bendro prašymo, jis gali pateikti notaro patvirtintą atskirą prašymā. Dokumentai užsienio kalba civilinės metrikacijos biurui turėtų būtī teikiami kartu su notaro, konsulinio pareigūno ar prisiekusio vertėjo patvirtintu vertimu. Bet koks užsienio valstybėje išduotas santuokas liudijimo dokumentas turi būtī legalizuotas arba turėti apostilę, jeigu tarptautiniame susitarime nenumatyta kitaip.

Santuokas byloje, kurią numatoma nagrinėti Estijos teisme, ieškinys pareiškiamas teisme, kurio jurisdikcijai priklauso bendra sutuoktinių gyvenamoji vieta, o jeigu jos nėra – teisme, kurio jurisdikcijai priklauso atsakovo gyvenamoji vieta. Jeigu atsakovo gyvenamoji vieta yra ne Estijoje, ieškinys pareiškiamas teisme, kurio jurisdikcijai priklauso proceso šalių nepilnamečio vaiko gyvenamoji vieta, o jeigu proceso šalys nepilnamečio vaiko neturi – teisme, kurio jurisdikcijai priklauso ieškovo gyvenamoji vieta. Pareiškiant teisme ieškinį dėl santuokas nutraukimo, teisinio gyvenimo atskirai arba santuokas anulavimo, reikalavimo pareiškimas turi atitikti visus oficialius Civilinio proceso kodekso (est. *tsiviilkohtumenetluse seadustik*) reikalavimus, taikomus civiliniam ieškiniai. Reikalavimo pareiškimas ir visi dokumentiniai įrodymai teismui turėtų būtī pateikiami raštu arba elektroniniu būdu estų kalba A4 formatu.

Reikalavimo pareiškime turėtų būtī nurodytas teismo pavadinimas, peticijos pateikėjo, atsakovo (sutuoktinių) ir jų vaikų asmens duomenys ir aiškiai išreikštas ieškovo reikalavimas. Be to, taip pat turėtų būtī nurodytos faktinės aplinkybės, sudarančios ieškinio pagrindą; ieškovas turėtų išvardyti ir pateikti visus įrodymus, kuriuos gali turėti.

Be minėtųjų dalykų, jeigu dalijamas bendras turtas, reikalavimo pareiškime turėtų būtī nurodyta turto sudėtis ir buvimo vieta, nustatyta viso ieškovo turto vertė ir pateiktas pasiūlymas, kaip padalyti bendrą turtą. Jeigu sutuoktiniai pasirašė susitarimą dėl sutuoktinių turto, jis turėtų būtī pridėtas prie reikalavimo pareiškimo.

Reikalavimo pareiškimas turi būtī pasirašytas ieškovo arba jo atstovo. Jeigu tai padaro atstovas, taip pat turėtų būtī pridėtas įgaliojimo dokumentas arba kitas dokumentas, liudijantis atstovo įgaliojimus.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbā proceso išlaidoms padengti?

Jeigu teisinės pagalbos prašantis asmuo dėl savo finansinės padėties neišgali susimokėti procesinių išlaidų arba išgali jas susimokėti tik iš dalies arba tik dalimis ir jeigu yra pakankamai priežasčių manyti, kad numatomas dalyvavimas procese bus sėkmingas, teismas gali jį atleisti nuo pareigos sumokėti visas procesines išlaidas arba jų dalį ir palikti šias išlaidas padengti valstybei.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl santuokas nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo arba santuokas pripažinimo negaliojančia?

Sprendimą dėl santuokos nutraukimo, teisinio gyvenimo atskirai ar santuokos anuliovimo galima apskųsti apeliacine tvarka pagal bendrąsias nuostatas, kuriomis reglamentuojamas apeliacinis procesas, jeigu apeliacinio skundo teikėjas mano, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas grindžiamas teisine klaida (pvz., pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė materialinės teisės ar procesinės teisės nuostatą).

14 Ką turėčiau daryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia būtų pripažintas šioje valstybėje narėje?

Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 vienoje valstybėje narėje priimtas sprendimas dėl santuokos nutraukimo automatiškai pripažįstamas kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (išskyrus Daniją) nereikalaujant atlikti jokios specialios procedūros.

15 Į kurį teismą reikėtų kreiptis, siekiant užginčyti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia? Kokia tvarka taikoma šiais atvejais?

Siekiant užginčyti sprendimo dėl santuokos nutraukimo, teisinio gyvenimo atskirai ar santuokos anuliovimo pripažinimą, reikėtų kreiptis į Tarybos reglamente (EB) Nr. 2201/2003 paskelbtame sąraše nurodytos valstybės narės apeliacinį teismą.

Estijoje šią funkciją atlieka apygardos teismas.

Teismo sprendime bus išdėstyta teismo sprendimo apskundimo tvarka ir terminas.

16 Kokios valstybės teisė taikoma santuokos nutraukimo bylose kai sutuoktiniai negyvena šioje valstybėje narėje arba jų pilietybės skiriasi?

Santuokos nutraukimo atveju taikoma valstybės, kurioje yra bendra sutuoktinių gyvenamoji vieta, teisė. Jeigu sutuoktiniai gyvena skirtingose šalyse, tačiau turi tą pačią pilietybę, bendrosios teisinės santuokos pasekmės apibrėžiamos pagal valstybės, kurios piliečiai jie yra, teisę. Jeigu sutuoktiniai gyvena skirtingose šalyse ir turi skirtingą pilietybę, bendrosios teisinės santuokos pasekmės nustatomos pagal paskutinės jų bendros gyvenamosios vietos valstybės teisę, jeigu toje valstybėje gyvena vienas iš sutuoktinių. Jeigu remiantis minėtosiomis nuostatomis negalima nustatyti bendrosios teisinės santuokos pasekmės taikytinos teisės, taikoma valstybės, su kuria sutuoktiniai turi kitokius stipriausius ryšius, teisė.

Jeigu pagal minėtąją teisę neleidžiama nutraukti santuokos arba ją nutraukti leidžiama tik labai griežtomis sąlygomis, taikoma Estijos teisė, jeigu vienas iš sutuoktinių gyvena Estijoje arba turi Estijos pilietybę arba jeigu jis gyveno Estijoje arba turėjo Estijos pilietybę santuokos sudarymo metu.

Paskutinis naujinimas: 08/01/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.